

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державна вища професійна школа ім. кап. Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща)
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словацька Республіка)

**IV Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

6-7 квітня 2022 р.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)
У66

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від 18 квітня 2022 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 6-7 квітня 2022 р.). – Мукачево: МДУ, 2022. – 272 с.

***Відповідальний за випуск:** ФЕЄР Оксана – к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму, відповідальна за наукову роботу кафедри.*

***Технічний редактор:** ТОВТ Тетяна – к.е.н., доцент.*

У збірнику тез за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, здобувачів освіти, представників державних органів влади та місцевого самоврядування, підприємницьких структур на актуальні проблеми управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів в сучасних умовах.

Матеріали структуровані в розрізі декількох напрямів досліджень: «Управління економікою держави в умовах глобальних перетворень»; «Особливості регіонального управління господарськими процесами»; «Управління економічними процесами суб'єктів господарювання»; «Фінансове регулювання та обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів на мікро- та макрорівнях»; «Управління інвестиційно-інноваційною діяльністю»; «Управління освітньою діяльністю у цифровому просторі»; «Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства».

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>

© Мукачівський державний університет, 2022
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

Атрощенко Т.О. Управлінська культура керівника закладу дошкільної освіти: методичний контекст	218
Бондар Т.І. Управління інклюзивною освітою в Україні	220
Газдик М.М. Механізми формування професійної компетентності у майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки	223
Завербний А.С., Макарова Ю.С. Використання віртуальної реальності в освітньому процесі	227
Кучінка Т.В. Освітній менеджмент: закономірності та основні принципи	229
Липчанко-Ковачик О.В., Попович А. Формування навичок роботи з художнім твором в умовах дистанційного навчання	231
Рубіш М.А. Особливості впровадження інклюзивного навчання в закладах освіти	233
Товканець Г.В. Дослідницький підхід в освіті	234
Товканець О.С. Управління якістю освіти як відображення мети та стандартів освіти	236
Фізеші О.Й. Поняття «управління освітою» в науковому дискурсі	238
Черепаня М.Т. Інтернатні заклади в Україні: підпорядкування та управління	241
Щербан Т.Д., Гоблик В.В. Психологічні особливості підготовки майбутніх управлінців в умовах дистанційної освіти	243

СЕКЦІЯ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Trushkina N., Zhyvko Z. Transformation of logistics services for agricultural product consumers in the digital age	246
Джуні Л.В., Ємчук Л.В. Особливості управління інноваційними бізнес-процесами за умов розвитку інформаційного суспільства	247
Іртищева І.О., Романенко С.С. Державно-громадське управління та принципи побудови спортивно-оздоровчої сфери	250
Ларка Л.С. Особливості організації проведення маркетингових досліджень в умовах інформаційного суспільства	253
Немчук П.В. Система управління за умов функціонування інформаційного суспільства	257
Папп В.В., Бошота Н.В. Роль державного управління у розвитку туристичної сфери країни	259
Сидоренко Є.В. Інструменти цифровізації для місцевого економічного розвитку	261
Товт Т.Й. Адаптація процесу адміністрування публічних послуг в умовах воєнного стану	263
Юшин С.О. Міра поєднання централізації і децентралізації державної влади в умовах становлення інформаційного суспільства	266

— онлайн – опитування

— звернення та скарги.

Всі базові додатки побудовані таким чином, щоб посилити привабливість громади, її послуг та інвестиційних проектів. Дизайн виконано з дотриманням ключових стандартів UX/UI: комунікація з сайтом максимально комфортна, продукт інтуїтивно зрозумілий та продуманий до найдрібніших деталей. Платформа гнучка та працює за принципом мікросервісів: будь-який додаток легко підключити та відключити. Платформа пропонує внутрішні та зовнішні API. Це дозволяє розробникам створювати нові сервіси та додавати їх на сайт. Додатки можуть обмінюватися даними. Сайтом зручно користуватись на різних типах пристроїв: і на телефоні, і на комп'ютері.

Система знаходиться у стані постійного розвитку завдяки відкритості та API. Здатна швидко адаптуватися до зміни показників та підвищення вимог системи. Немає необхідності розгортати власну серверну інфраструктуру: хостинг та технічна підтримка забезпечені розробником. Працює ідентифікація громадян за усіма сучасними системами, що гарантують безпеку: BankID, ЕЦП, MobileID. Безпека базується на розробці платформи за стандартами OWASP. Дані розміщені на українських серверах з комплексною системою захисту інформації, налаштоване резервне копіювання.

Платформа Dosvit побудована на сучасних технологіях React та GraphQL. Завдяки API та SDK, що базуються на цих технологіях, надаються нові можливості для розробників - створювати додатки, що можна інтегрувати до вебсайтів громад. Таким чином, Dosvit запровадить нову модель взаємодії розробників та органів місцевого самоврядування, створюючи платформу за моделлю App Store для міст і ОТГ[3].

Платформу Dosvit розробляє та підтримує організація SocialBoost в рамках проекту «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Організація має сім років досвіду розробки IT- рішень для держави та громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. *Моделі місцевого економічного розвитку. Успішні практики. За редакцією Слобожана О.В. Київ – 2019*

2. *Офіційний сайт, що працює на інтереси громади URL : <https://dosvit.org.ua/> (дата звернення 14.02.2022).*

3. *Цифрова трансформація громад: як це відбувається в Україні URL : <https://decentralization.gov.ua/news/13294> (дата звернення 16.02.2022).*

УДК 342.9:347.961

ТОВТ Т.Й.

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

управління економічними процесами та туризму,

Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

АДАПТАЦІЯ ПРОЦЕСУ АДМІНІСТРУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сфера адміністративних послуг зберігає важливе значення навіть у випадку значних безпекових викликів, в тому числі в умовах війни.

З початку повномасштабної війни відбулися зміни з боку держави, з метою адаптації до умов воєнного стану, щодо адміністрування найважливіших груп послуг [1, 2]:

1. Паспортні послуги

Позитивними кроками органів державної влади є рішення щодо:

- продовження дії «протермінованих» паспортів (як внутрішніх, так і закордонних);
- тимчасового відновлення механізму внесення фото та інформації про дітей у закордонні паспорти їхніх батьків або законних представників;
- запровадження *єДокумента* (доступний через мобільний застосунок Порталу «Дія»), пред'являється на період дії воєнного стану на електронному пристрої без додаткового пред'явлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України).

2. Послуги у сфері державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС)

Ці послуги мають чи не найбільший попит серед громадян, адже пов'язані з такими життєвими подіями як народження, смерть, шлюб.

Можливість надання основних послуг цієї сфери будь-яким легітимним органом ДРАЦС, незважаючи на тимчасове призупинення доступу до реєстру ДРАЦСГ, сприяли їх доступності в умовах воєнного стану.

Також доцільно відзначити позитивний вплив цифровізації (у т.ч. мобільного застосунку «Дія») на сферу ДРАЦС, зокрема можливість електронного відображення у «Дії» інформації, що міститься у свідоцтві про народження дитини.

Послуги з повторної видачі свідоцтв РАЦС залишилися доступними у функціонуючих відділах ДРАЦС за місцем зберігання актового запису. Призупинення надання комплексної послуги «Малютко не було критичним через можливість доступу до окремих послуг, що входять до її складу, зокрема послуг з реєстрації народження, призначення державних допомог.

Водночас, складним стало питання ДРАЦС (особливо реєстрації смерті) на тимчасово окупованих територіях після 24 лютого 2022 р., а також у місяцях проведення бойових дій.

3. Реєстрація бізнесу, нерухомості

Окремі послуги у сфері реєстрації бізнесу є достатньо затребуваними, насамперед, у випадках мобілізації, переміщення бізнесу на інші території, спричинене війною, та ін.

Послуги щодо реєстрації нерухомості є менш затребувані у порівнянні з мирним часом.

Доцільно позитивно оцінити рішення органів державної влади, зокрема щодо:

- можливості надавати окремі адміністративні послуги державними реєстраторами, які включені до переліку, визначеного Міністерством юстиції України;
- невідкладності та екстериторіальності (незалежно від місцезнаходження фізичних осіб-підприємців, юридичних осіб, громадських об'єднань, майна, якщо не передбачено обмежень (умов)) надання окремих послуг;
- гнучкості щодо питання підтвердження сплати адміністративного збору;
- незастосування вимог щодо обов'язкового використання відомостей інформаційних систем, у разі тимчасової відсутності доступу до таких систем, та низки інших рішень.

4. Реєстрація транспортних засобів та видача посвідчень водія

Державна реєстрація транспортних засобів в умовах воєнного стану має важливе значення, особливо, для обліку транспортних засобів (ТЗ), які використовуються для потреб Збройних Сил України, Національної гвардії, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Національної поліції, Служби безпеки, медичних служб, підрозділів територіальної оборони тощо, в тому числі які ввозяться як гуманітарна допомога від громадян, благодійних організацій, країн-партнерів.

Частина ТЗ, які належать юридичним і фізичним особам, могли бути та були мобілізовані для потреб захисту держави й в результаті їх використання були знищені або

пошкоджені. Через активні бойові дії велика кількість транспорту також була знищена, пошкоджена, викрадена.

Доступ до отримання посвідчень водія теж дуже важливий для оборони країни, функціонування економіки та життєдіяльності людей (адже посвідчення водія є документом, що посвідчує особу).

Багато українців користується цифровими документами у застосунку «Дія», зокрема, прирівняними до паперових електронними аналогами посвідчення водія чи свідоцтва про реєстрацію авто.

5. Реєстрація / декларування місця проживання

Низка адміністративних та інших публічних послуг залежить від реєстрації місця проживання фізичних осіб, яка впливає на діяльність військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

В умовах воєнного стану та у зв'язку із обмеженням доступу до низки публічних реєстрів і обмеженням обміну даними між ними, реалізація діючого згідно з законодавством алгоритму декларування / реєстрації місця проживання у багатьох випадках є технічно і логістично складною або й неможливою.

Саме тому від початку воєнного стану органи місцевого самоврядування не здійснюють реєстрацію/декларування місця проживання (за винятком окремих громад, де здійснювали зняття з реєстрації померлих осіб).

6. Адміністративні послуги соціального характеру

В умовах воєнного стану надзвичайно важливе значення має вирішення питань соціального захисту та соціального забезпечення громадян, особливо для осіб, які втратили рідних, житло, майно, для людей похилого віку та людей із інвалідністю, а також для підтримки військовослужбовців, які боронять нашу державу. Ці послуги критично потрібні і для громадян, що й раніше їх отримували.

З 24 лютого 2022 р. мільйони громадян були змушені залишити своє місце проживання. Право на отримання статусу внутрішньо переміщеної особи (ВПО) отримали особи, які змушені покинути своє постійне місце проживання з регіонів, визначених Урядом, у зв'язку з воєнними діями. Ця категорія осіб потребує особливої уваги, насамперед, з питань соціального захисту.

Викликом для ЦНАП та уповноважених осіб органів місцевого самоврядування при наданні адміністративних послуг, пов'язаних із обліком та наданням допомоги ВПО, стало застосування програмного комплексу «Соціальна громада», особливо в період пікових навантажень. Також суттєво сприяла зменшенню фізичних звернень за цими послугами можливість отримання з 19 квітня 2022 р. електронних публічних послуг для ВПО через мобільний застосунок «Дія».

Заслужують позитивної оцінки дії та рішення органів державної влади щодо забезпечення в умовах воєнного стану соціального захисту громадян, зокрема щодо:

- продовження на період введення воєнного стану та одного місяця після його припинення чи скасування виплати державних соціальних допомог, які були призначені раніше, без звернення особи;
- надання допомоги на проживання для ВПО;
- За березень та квітень 2022 р. допомога на проживання надаватиметься всім ВПО. Починаючи з травня 2022 р. така допомога надаватиметься ВПО, які перемістилися з території територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також ВПО, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження і які подали заявку на відшкодування відповідних втрат, зокрема через Єдиний державний вебпортал електронних послуг.
- компенсації витрат за тимчасове розміщення ВПО;

- продовження нарахування і виплати всіх належних соціальних виплат (пенсій, соціальних допомог, пільг та субсидій) для осіб, які проживають у населених пунктах, які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), в повному обсязі з урахуванням визначених Урядом особливостей;
- визначення порядку подання заяви в електронній формі для отримання допомоги від міжнародних організацій;
- реалізації спільного з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки ВПО, який передбачає виплату допомоги в розмірі 2220 гривень на кожного члена сім'ї на місяць. Дана виплата здійснюється для найбільш вразливих категорій населення протягом не менше ніж трьох місяців;
- підвищення норм пенсійного забезпечення, які передбачені для військовослужбовців з числа учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни, членів сімей загиблих військовослужбовців, та низки інших рішень.

В умовах війни людські, фінансові та інші ресурси мають забезпечувати стабільність публічної служби і максимальну якість послуг громадянам. Тому важливо, щоб органи державної влади та місцевого самоврядування працювали безперебійно, швидко та ефективно.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до Законів України «Про центральні органи виконавчої влади» та «Про правовий режим воєнного стану» щодо забезпечення керованості державою в умовах воєнного стану. / Проект Закону України від 24.03.2022 № 7153. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/ji07097i?an=3&ed=2022_03_24 (дата звернення: 01.04.2022).

2. Як війна вплинула на найважливіші групи адмінпослуг - аналіз поточного стану. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14838> (дата звернення: 03.04.2022).

УДК351.862.4 :65.012.45 : 303.725.37

ЮШИН С.О.

доктор економічних наук, професор,
головний науковий співробітник,

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-9874-4926>

МІРА ПОЄДНАННЯ ЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ І ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Протягом становлення незалежної України у публічному просторі лунає теза щодо децентралізації державної влади. Але Г. Мінцберг згадував «каламутні води децентралізації» і що «централізацію і децентралізацію слід розглядати не як абсолютні, а як два полюси континууму» [1, с. 245]. По суті, він поточив положення Аристотеля, згідно з яким «слід вимагати відносної а не абсолютної єдності як сім'ї, так і держави; коли ця єдність зайде надто далеко, то і сама держава буде знищена; якщо навіть цього й не відбудеться, все ж таки держава на шляху до свого знищення стане державою гіршою», тобто, «для величини держави ... існує певна міра» [2, с. 412, 597]. На думку Г. Гегеля, «міра є певне відношення кількості та якості одне до одного» [3, с. 137]. Відповідно, положення статті 132 Конституції України (*далі – КУ*) «поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади», стає методологічно обґрунтованим у контексті оптимальної міри поєднання вищезгаданих процесів.

Стаття 5 Господарського кодексу України (*далі – ГКУ*) у п. 1 Конституційних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>